

Երուսաղէմի Հայոց Աբրահամ Պատրիարքին յարգանք մատուցանելու եկած են Իհարկէ կամ Ի կամաց: Ու գրասեղանին առջև գըտած է զինք մահն իսկ...:

Գարեբու իմաստութեան և վսեմ ճըշմարտութիւններու հւատաւոր զինուոր, որ ինկաւ ի գլուխ իր պարտականութեան, պատնէշին վրայ, նման Մարաթոնի ճակատամարտի հերոսներէն Կիւնեթիբին՝ որ իր բռնած թշնամուրն նաւը թողուց այն ատեն միայն, երբ վերջապէս իր գլխուն ընդունեց մահացու հարուածը:

Մահը — և թող այս բացայայտ ըլլայ — զլիսուն իննոդ մահը միայն կրցաւ զայն հետագանի իր գրասեղանէն, և այդ՝ միանգամ ընդմիշտ:

Ո՛հ, հոն էր նա, գրասեղանին առջև. զլիսուն եկած մահացու հարուածին հետեւանքով ալ չկրցաւ խօսիլ — թէ և կրնանք

մտկաբերել թէ ինչ կրնային ըլլալ իր վերջին պատգամն ու կտակը — միայն թէ ճիգ մը ըրաւ ելլելու, բայց չկրցաւ ելլել. ու ելլելու կրկնուած ճիգերու ընթացքին ինկաւ նա՞ զինք սիրողներու բազկաց մէջ, միշտ գրասեղանին առջև:

Ինկաւ մեծ-մարդը. ինկաւ մեծ-Պատրիարքը. ս Անկաւ պատկն ի գլխոց մերոց, վա՛յ մեզ, վա՛յ մեզ: Սակայն մեր թագն ու պատկն ինկաւ ի գլուխ իր պարտականութեան, գրասեղանին առջև, սոսկալի մահով մը որ զայն աւելի ևս զեղեցկացուց և որուն իրաւունք տուաւ ըսելու. «Զբարւոք պատերազմն պատերազմեցայ, զընթացսն կատարեցի, զհաւատսն պահեցի, Այսուհետև կայ մեայ ինձ արգարութեան պատկն»:

16-2-1939

ՇԱԽԱՐԾ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Խ Ռ Ո Վ Ք Ի Գ Ի Շ Ե Ր

(Ամեն Սքսզան Պատրիարք Լոր մանուան առթիւ)

Չանակ զանակ կ'արձակէր ցայգը արցունք մը վհաս Սաւառա սալով արտերուն, սուր՝ ինչպէս խայթ մը մանուան. Կ'ըլլար իմ միտքը յոգնած սարածք մը լերկ, անապաս, Ուր սես թեւեր կեռէին դազադին, բեմն ու դամբան:

Կը սեղմուէր իմ հոգին սազնապներէ անծանօթ, Լարերն որոնց կը հիւսեն զիս սեմեակիս պատերուն: Դեմքին կուգար ժպիտն իր, պահ մը նակսին՝ կնքիս փոթ, Ու կը նայէր թրթռագին ինչպէս կ'ընէ մերթ ուրուն:

Հա՛յր սքսզան, յիշատակդ ինչպէս արձան մը ոսկի Կը կամարուի հոգիիս վերեւ գերդ ջան մ'աղաւմանդ Ու ամէն ժամ ու բոլոր առջեմ անոր ես ծուցկի Պիտի մնամ ես բուրվառ խունկին արտիդ անարաս:

Սպիացած բիլ երազն գիտերին մէջ արդ սարսամ Կը նուագէ սրամագին լարերով ողբը մերին, Լուսիքն սրկի՞ն մը հեռուն, կը նայէր վար մեր վրեան, Ուրկէ կ'առնէր սկիզբն իր, մեր ալ նամբան բոլորին:

16 Փետրուար, 1939

ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՍՐԿ. ՏԷՐՈՒՆԵԱՆ